

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 49.

Fjerde Session.

Rittende Møde.

Torsdagen d. 11. November.

Forhandlingsprotokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Fra Landstingets Formand har jeg modtaget det af Regjeringen i Landstinget forelagte og der vedtagne „Udkast til Lov om den svævende Statsgæld“. Spørgsmaalet om dette Lovudkasts Behandlingsmaade vil blive sat paa Dagsordenen for næste Møde.

Man gif derpaa efter Dagsordenen til Valg paa det af 5 Medlemmer bestaaende Udvalg, som skal nedsættes i Anledning af „Forflag til Lov, ved hvilken en Bestemmelse i Anordningen om Almue- og Borgereskolevæsenet ophæves“.

Ved den derpaa stedfindende Stemmegivning valgtes C. C. Møller med 34, Valentin med 33, Myrup med 33, Hass med 32 og J. A. Hansen med 32 af 62 afgivne Stemmer.

Efter Dagsordenen gif man derpaa til Spørgsmaal, om det af Rigsdagsmanden for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Spandet) indbragte Forflag om Nedsættelsen af en Commission i Medhold af Grundlovens § 50 maatte nyde Fremme.

Spandet: Det Forflag, som jeg herved tillader mig at bede Thinget antage til Behandling, gaaer ud paa, at Thinget i Medhold af Grundlovens § 50 skal nedsætte en Commission af 3 Medlemmer til at undersøge, hvorledes almindelig Frihed for Handlende, Haandværkere og andre Næringsdrivende til at nedsætte sig overalt paa Landet kan indføres, uden at Kjøbstadsborgerne og Cierne af Huse, Gaarde og Grunde i Kjøbstæderne derved gives grundet Anledning til Klage over

Tab og Forurettelser. Den Paragraph i Grundloven, som jeg har paaveraabt mig, indeholder, at ethvert af Rigsdagens Thing kan nedsætte Commissioner af sine Medlemmer til at undersøge almeenvigtige Gjenstande. Den Gjenstand, som jeg har valgt for mit Forflag, antager jeg at være almeenvigtig (Hør!). Det er vistnok ønskeligt for Folk, som boe paa Landet, at der ogsaa overalt kunde boe Haandværkere og Handlende, hos hvem de kunde faae de Varer tilkjøbs, som de behøve, og det Arbejde gjort, som de trænge til; men efter de Love og de Indretninger, som vi have nedaret fra gammel Tid, skulle Handlende, Haandværkere og lignende Næringsdrivende være indskrænkede til Kjøbstæderne, og Landboerne skulle fornemmelig udelukkende beskæftige sig med Agerdyrkning. Man har vel i den nyere Tid fundet, at det ikke kunde vedblive at være saaledes; men, som den høitærede Indenrigsminister for saa Dage siden sagde, vi leve nu i en Overgangstilstand, og vi maae derfor hjælpe os med Bevillinger. Derved er det blevet Brug, at en saa umaadelig Mængde søge Bevilling til at drive Haandværk og Handel paa Landet, og disse Ansøgninger blive, som den samme høitærede Indenrigsminister sagde, hyppig anbefalede af Sogneforstanderskaberne, hvilket altsaa viser, at Bevillingerne anses at være ønskelige for Landboerne; men de maae dog ofte aflaaes med Hensyn til Kjøbstæderne, fordi de antages at stride imod Kjøbstædernes Ret eller dog imod Kjøbstædernes Interesse. Derved troer jeg, at Landboerne lide et betydeligt Tab, ikke at tale om, at det nødvendigvis maa give Anledning til megen Vilkaarlighed, ja, selv om Ministeren gaaer frem med den største Samvittighedsfuldhed og Retfærdighed, kan Vilkaarigheden dog ikke undgaaes. Ministeren sagde selv, at man fandt det underligt, at, naar En søgte om Noget laar, saa blev det bevilget, og